अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

कैलाश गाउँपालिका, मकवानपुर

आर्थिक वर्ष २०७६/७७

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं

Serving the Nation and the People

दूरदृष्टि (Vision)

जनहितकालागि जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था हुन प्रयत्नशील रहने ।

(We strive to be a credible institution in promoting accountability, transparency and integrity for the benefit of the people)

गन्तव्य (Mission)

सरोकारवालालाई सार्वजनिक कोषको दक्षतापूर्ण उपयोग सम्बन्धमा आश्वस्त पार्न स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने ।

(Provide independent and quality audit service to assure our stakeholders that the public funds are efficiently used)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	(Integrity)
स्वतन्त्रता	(Independence)
व्यावसायिकता	(Professionalism)
पारदर्शिता	(Transparency)
जवाफदेहिता	(Accountability)

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
(बागमती र गण्डकी प्रदेश ... महा-निर्देशनालय)

Phone: 4262381
4262415, 4262417
Fax: 977-1-4268309
977-1-4262798
Post Box: 13328
बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

पत्र संख्याः २०७८/७९
च.नं २०९

मितिः २०७८।५।४

श्री प्रमुखज्यू,
कैलाश गाउँपालिका,
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,
मकवानपुर ।

विषयः- लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

नेपालको संविधानको धारा २४१ बमोजिम त्यस पालिकाको आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) बमोजिम यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । उक्त प्रतिवेदन लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(३) र दफा २२ बमोजिम कारबाहीको लागि अनुरोध छ ।

(इन्द्र प्रसाद आचार्य)
नायव महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखापरीक्षण नियमितता, मितव्ययीता, कार्यदक्षता, प्रभावकारीता र औचित्यको आधारमा महालेखापरीक्षकबाट हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक गाउँपालिका र नगरपालिकाको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्थाबमोजिम स्थानीय तहको २०७६।७७ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र निकायसँग सम्बन्धित ऐन, नियमको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षणको प्रमुख उद्देश्यहरुमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानूनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी र जवाफदेहिता एवं सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु रहेको छ । त्यसैगरी स्रोत साधनको प्राप्ती र उपयोग सम्बन्धमा प्रचलित कानूनको पालना भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रस्तुत गरी सुशासन प्रबर्द्धनमा टेवा पुर्‍याउनु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपश्चात जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका विषयहरु मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरेर राय सहितको अन्तिम प्रतिवेदन पठाइएको छ । प्रतिवेदनमा दिएका सुझावहरुको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहमा रहेको सीमित स्रोत साधनको उपयोग गरी विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा मितव्ययिता, दक्षता र प्रभावकारिता हासिल गर्न सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । फलस्वरुप स्थानीय तहको कार्यसम्पादनमा जवाफदेहिता र पारदर्शिता प्रबर्द्धन हुने विश्वास लिइएको छ ।

लेखापरीक्षणबाट मूलतः आन्तरिक आय र राजस्व बाँडफाँटको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आय ठेक्का व्यवस्थापनमा स्पष्ट कानूनी व्यवस्था नभएको, आय सङ्कलन न्यून रहेको, पर्याप्त आधार बेगर राजस्व छुट दिएको, बक्यौता असुलीमा प्रभावकारीता नआएको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, अबण्डा बजेट राखेको, खर्च पश्चात बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरी अनुमोदन गर्ने गरेको, वर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, खरिद कानून विपरीत सोझै खरिद गरेको, अत्यधिक प्रशासनिक खर्च गरेको, बचत अनुदान फिर्ता नगरेको, वितरणमूखी खर्चको बाहुल्यता रहेको जस्ता प्रवृत्ति देखिएका छन् । त्यसैगरी विकास निर्माणतर्फ योजना प्राथमिकीकरण नगरेको, साना तथा टुक्रे आयोजनाको छनौट गरेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरु समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, तोकिएबमोजिम जनसहभागिता नजुटेको, दीगो विकासका लक्ष्य अनुरुप योजना र कार्यक्रम तर्जुमा नगरेको, दीर्घकालीन विकासको खाका तर्जुमा नभएको जस्ता समस्या रहेका छन् ।

स्थानीय तहको आन्तरिक व्यवस्थापनतर्फ आवश्यक अनुभवी र दक्ष जनशक्तिको कमी रहेको, कर्मचारी नियुक्ति तथा बढुवामा प्रदेश लोकसेवा आयोगको परामर्श नलिएको, सेवा प्रवाहमा अपेक्षित सुधार हुन नसकेको, स्रोत, साधन र सम्पत्तिको दुरुस्त अभिलेख नरहेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम, सेवा प्रवाहको अभिलेख नराखेको, बैंक हिसाब विवरण तयार गर्ने नगरेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहेको छ । साथै आन्तरिक लेखापरीक्षण भरपर्दो र प्रभावकारी नभएको पाइएको छ। स्थानीय तहमा लेखा समितिको गठन, कार्यक्षेत्र, लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजू फछ्र्यौट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा हुन बाँकी रहेको पाइएको छ । लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका व्यहोराहरु सुधार गरी गत विगतका बेरुजु उपर अपेक्षितरुपमा आवश्यक कारवाही भए गरेको समेत देखिएन ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बावजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गरिएको थियो । लेखापरीक्षणको क्रममा लेखापरीक्षण टोलीले स्थानीय तहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरुसँग छलफल समेत गरिएको थियो । लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका ब्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापन, भौतिक पूर्वाधार र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुर्‍याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरु र लेखापरीक्षण तथा प्रतिवेदन तयारीमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरु सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

(टंकमणि शर्मा, दंगाल)

२०७८ भाद्र ४ गते **महालेखापरीक्षक**

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

Office of the Auditor General

(बागमती र गण्डकी प्रदेश ... महा-निर्देशनालय)

Phone: 4262381
4262415, 4262417
Fax: 977-1-4268309
977-1-4262798
Post Box: 13328
बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

पत्र संख्याः२०७८।७९ मितिः २०७८।५।४
च.नं २७०

श्री प्रमुखज्यू,
कैलाश गाँउपालिका,
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, मकवानपुर ।

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

कैफियत सहितको राय :- हामीले कैलाश गाँउपालिकाको २०७६।०७७ को बित्तिय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित आय—व्यय बिबरण तथा लेखा टिप्पणीहरुको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेश भएको २०७७ आषाढ ३१ मा समाप्त भएको २०७६।७७ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणले स्थानीय तहसँग सम्बन्धित प्रचलित कानूनबमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

१. पालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्बजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा प्रयोग गरी बित्तिय विवरण तयार गरेकोमा सवै आर्थिक क्रियाकलापलाई समेट्न सकेको छैन ।

२. लेखापरीक्षणबाट रु. २ करोड ९६ लाख ६८ हजार बेरुजू देखिएको छ । सोमध्ये असुल गर्नुपर्ने रु. ७ लाख २८ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु.१ लाख १ हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु. २ करोड ८८ लाख ३९ हजार रहेको छ ।

३. लेखापरीक्षणमा देखिएका व्यहोराहरुका सम्बन्धमा २०७७।१२।२० मा जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रिया सहितका प्रमाण कागजातका आधारमा फछ्र्यौट भएका दफाहरु हटाई कायम व्यहोराको अन्तीम प्रतिवेदन पाना १९ (उन्नाईस) यसैसाथ संलग्न छ ।

४. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेश्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकीन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानूनबमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौं । त्यसका लागि स्वीकृत आचारसंहिता अनुसार हामीले काम गरेका छौं । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरु हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायीअधिकारीको जिम्मेवारी :- आर्थिक कार्यविधि तथा बित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तिका कारण वित्तीय विवरण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित स्वरुपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागु गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ । कार्यकारिणी, पालिका प्रमुख र प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत पालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रकृयाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन् ।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी :- वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ती समेतका कारण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित रहेको होस् भनी उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्य स्तरको आश्वस्ततासम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानूनबमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ती पत्ता लगाउने सक्ने निश्चितता भने हुदैन । वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विषेश वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तिलाई सारभूत रुपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

(इन्द्र प्रसाद आचार्य)
नायबमहालेखापरीक्षक

लेखापरीक्षणको अन्तिम प्रतिवेदन

परिचयः स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायीक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न र स्थानीय सरकारको संचालन गर्न नेपालको संविधान २०७२ अनुसार कैलाश गाँउपालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने हरेक कार्यमा सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयलाई प्रर्वद्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका हरेक काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई लाभको वितरणमा सुलभ र गुणस्तरिय सेवा प्रदान गर्नु हो । यो गाँउपालिका अन्तर्गत १० वडा रहेको, ५३ जना सभा सदस्य, २०४.४८ व.कि.मी. क्षेत्रफल, २३९२२ (२०६८ को जनगणनानुसार) जनसंख्या सहित वागमती प्रदेशमा अवस्थित छ ।

स्थानीय सञ्चितकोषः स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६९ र ७२ बमोजिम गाँउपालिकाले प्राप्त गरेको आय, अनुदान तथा सहायता र स्थानीय सरकार सञ्चालनमा भएका आय-व्यय हिसाबको आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को कोषको संक्षिप्त अवस्था निम्नबमोजिम रहेको छः

विवरण	टिप्पणी	बजेट	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	जम्मा
प्राप्ती (क+ख)		४६,७२,१०,४७५	३७,२२,७५,६४०.२४	३७,२२,७५,६४०.२४
क. प्राप्ति (संचितकोषमा आम्दानी बाँधिने)		३८,५७,८५,४७५	३०,०३,२७,०३८.६३	३०,०३,२७,०३८.६३
११००० कर	११	९,८४,२७,०००	६,८८,०८,१२४.५२	६,८८,०८,१२४.५२
१३००० अनुदान		२८,४४,८५,०००	२२,८०,७०,७७४.११	२२,८०,७०,७७४.११
संघीय सरकार	१२	२५,९३,०१,०००	२१,३८,५५,००४.११	२१,३८,५५,००४.११
प्रदेश सरकार	१२	२,५१,८४,०००	१,४२,१५,७७०	१,४२,१५,७७०
१४००० अन्य राजस्व		२८,७३,४७५	३४,४८,१४०	३४,४८,१४०
ख. अन्य प्राप्ति		८,१४,२५,०००	७,१९,४८,६०१.६१	७,१९,४८,६०१.६१
वितरण गर्न बाकी राजस्व		०	०	०
कोषहरु		१,१०,००,०००	९३,९४,८०६	९३,९४,८०६
धरौटी		०	१०,४४,०००	१०,४४,०००
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		७,०४,२५,०००	६,१५,०९,७९५.६१	६,१५,०९,७९५.६१
भुक्तानी (ग+घ)		५३,७४,०६,०००	३७,१६,४०,६८४.९२	३७,१६,४०,६८४.९२
ग. भुक्तानी (सञ्चित कोषबाट)		४५,५९,८१,०००	२९,९७,२४,४७३.३१	२९,९७,२४,४७३.३१
२१००० पारिश्रमिक / सुविधा	१८	११,०२,४०,०००	९,१०,२६,२३७.६७	९,१०,२६,२३७.६७
२२००० मालसामान तथा सेवाको उपयोग	१८	६,५६,५३,०००	४,०१,१७,५७४.२०	४,०१,१७,५७४.२०
२५००० सहायता (Subsidy)	१८	२,४४,३३,०००	१,६७,३७,१५१.४४	१,६७,३७,१५१.४४
२६००० अनुदान	१८	४९,२२,०००	४३,२८,१८२	४३,२८,१८२
२७००० सामाजिक सुरक्षा	१८	७५,११,०००	५०,६७,९०८	५०,६७,९०८
२८००० अन्य खर्च	१८	२१,१५,०००	२०,५६,१५०	२०,५६,१५०
३१००० गैर वितीय सम्पत्ती / पूँजीगत खर्च	१८	२४,११,०७,०००	१४,०३,९१,२७०	१४,०३,९१,२७०
घ. अन्य भूक्तानी		८,१४,२५,०००	७,१९,१६,२११.६१	७,१९,१६,२११.६१
कोषहरु		१,१०,००,०००	९३,६२,४१६	९३,६२,४१६
धरौटी		०	१०,४४,०००	१०,४४,०००
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		७,०४,२५,०००	६,१५,०९,७९५.६१	६,१५,०९,७९५.६१
ङ. यो वर्षको बचत (न्युन)		(७,०१,९५,५२५)	६,३४,९५५.३२	६,३४,९५५.३२
च. गतवर्षको जिम्मेवारी रकम (अ.ल्या)			७,०६,२४,१९२.७९	७,०६,२४,१९२.७९
वर्षान्तको बाकी रकम (ङ + च)		(७,०१,९५,५२५)	७,१२,५९,१४८.११	७,१२,५९,१४८.११
बैंक तथा नगद बाकी	२४		७,१२,५९,१४८.११	७,१२,५९,१४८.११

	वित्तीय विवरण विश्लेषण	
१.	**वित्तीय विवरण** – स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७२ मा गाँउपालिकाले प्रत्येक वर्षको साउन एक गतेदेखि आगामी वर्षको असार मसान्तसम्मको अवधिलाई आर्थिक वर्ष कायम गरी आय र व्यवयको हिसाव राख्नुपर्दछ । सोही ऐनको दफा ६९ मा तोकीए गाँउपालिकाले आफ्नो आर्थिक कार्य प्रणालीको व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ ।जस अनुसार गाँउपालिकाको यस वर्षको आय ३७ करोड २२ लाख ७५ हजार मा गत वर्षको अ.ल्या रु ७ करोड ६ लाख २४ हजार गरी कुल आय रु ४४ करोड २८ लाख ९९ हजारमा कुल खर्च रु. ३७ करोड १६ लाख ४० हजार घटाई रु ७ करोड १२ लाख ५९ हजार मौज्दात देखिन्छ ।	
२.	**स्वीकृत ढाँचा** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को नियम ७२(२) मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा नियम ७६(२) मा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा यस गाँउपालिकाले २०७६.२.१९ मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको ढाँचामा प्रतिवेदन तथा लेखाङ्कन गरेता पनि सबै आर्थिक कारोबारलाई समेट्न सकेको देखिएन। यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्न छन।	
२.१.	गाँउपालिकालको विविध खातामा तर्फ ४० लाख आम्दानी भएकोमा रु. १० लाख खर्च भइ रु. ३० लाख मौज्दात देखिन्छ । जुन म ले प फारम नं. २७२ मा समेटिएको छैन ।	
२.२.	उक्त फरक रकम लाई स्थानीय संचित कोष व्यवस्थापन प्रणालीको संचित कोषको आम्दानी प्रतिवेदनमा आम्दानी समेत देखाई अनुदान फिर्ताको महलमा देखाएको छ । तर म ले प फा नं २७२ ले उक्त रकमलाई आम्दानी नदेखाएकोले फरक परेको पाईयो ।	
२.३.	**जिम्मेवारी** स्थानीय तहको सञ्चित कोषमा गत विगतको बाँकी, यस वर्ष प्राप्त र खर्च भएको रकम स्पष्ट देखिने गरी हिसाब राख्ने र जिम्मेवारी एकिन गर्नुपर्दछ । गत वर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन अनुसार गत वर्षको अन्त्यमा रु.७करोड ५लाख २ हजार मौज्दात कायम भएकोमा यो बर्षको शुरुमा रु. ७ करोड ६लाख २४ हजार जिम्मेवारी सारी रु.१ लाख २२ हजार बढी जिम्मेवारी सारेको देखियो । बैक रिकन्सिलिएशन तयार गरी यथार्थ मौज्दात जिम्मेवारी सारी आर्थिक विवरण यथार्थपरक वनाउनु पर्दछ ।	
२.४.	**बैक हिसाब मिलानः** स्थानीय तह सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७६(२) बमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो कारोबारको लेखा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको सिफारिसमा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको ढाँचामा राख्नुपर्ने उल्लेख छ। सो बमोजिम मासिक रुपमा स्रेस्ता र बैक खाताको हिसाब मिलान विवरण तयार गर्नुपर्नेमा बैंक हिसाब मिलान विवरण तयार गरेको छ।विविध खाताकव मौज्दात स्थानीय संचितकोष व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेश नभएको कारण रु ३० लाख फरक परेको छ ।	

श्रेस्ता अनुसार बाँकी	बैंक स्टेटमेण्ट अनुसार	फरक रकम	साट्न बाँकी	खुद बाँकी
७१२५९१४८.११	७४२५९१४८.११	३००००००	०.००	७४२५९१४८.११

३.	**श्रेस्ता जलेकोः-** कार्यालयले पेश गरेको विवरण अनुसार निम्न बजेट उपशीर्षकको श्रेस्ता जलेको कार्यालयले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार देखिन्छ ।	

क्र.स.	बजेट उपशीर्षक	भौचर संख्या	रकम
	गा पा चालु	२९०	३१७६८५९९
	संधिय चालु	७४	६०४६५११५
	प्रदेश चालु	८	३४४५७१
	गा पा पूँजिगत	५४	४६४७४१२५
	संघिय पूँजिगत	६	१८१६०७८
	प्रदेश पूँजिगत	०	०
	संचित कोष	५४	२४६०५२२८५
	गरिव सँग विश्वेश्वर	१०	३२००००

	राष्ट्रिय परिचय पत्र	७	५१७६०८
	सामाजिम सुरक्षा	४	३५८९६४००
	प्रकोप व्यवस्थापन	१८	४२७४०२७४
	जम्मा		४२७९२८८०६

४. **आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागु गर्नुपर्नेमा लागु गरेको पाईएन. यस सम्वन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरु तपशिल वमोजिम रहेका छन ।

- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ११ अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्ने सो गरेको पाईएन ।
- गाँउपालिकाले एक आर्थिक वर्षको अन्त्य भित्र भएको आफ्नो आर्थिक कारोवारको अनुसुची १४ वमोजिम ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको पाईएन ।
- गाँउपालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाईएन । साथै गाँउपालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्वयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार गरेको पाईएन।
- अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिमको मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा गाँउपालिकाले सो बमोजिम मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाईएन।
- गाँउपालिकाले जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अध्यावधिक नगरी वडा कार्यालय तथा विभिन्न संघ संस्थालाई वितरण गरेको पाईयो ।
- जिन्सी व्यवस्थापन गर्न सफ्टवयर लागु गर्नुपर्नेमा हाल सम्म पनि उक्त कार्य गरेको देखिएन ।
- वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी सामान सहितको अभिलेख देखिने गरी गाँउपालिकाको मूल जिन्सी खाता अध्यावधिक गरेको पाईएन ।
- जिन्सी निरिक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्नेमा गरेको पाईएन ।
- मुल्य अभिवृद्धि कर नियमावली २०५३ को नियम ६ क मा ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानकारी सम्वन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई नदिई आर्थिक वर्षको अन्तमा मात्र दिइएको तथा इ टीडिएस गरेको पाइएन ।
- कार्यालयले उद्देश्य प्राप्तिमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरि निराकरणको प्रयास गरेको अभिलेख राखेको पाइएन ।
- ठेक्काहरुको विस्तृत विवरण देखिने गरि ठेक्का खाता र कन्टिन्जेन्सी खाता राखेको पाईएन।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७४(२) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली वनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा वनाएको पाईएन ।
- सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन ।
- संस्था दर्ता ऐन, २०३४ को दफा ३ अनुसार गाँउपालिकाबाट संचालन भएका विभिन्न योजना निर्माण कार्य गर्न सम्झौता गठन गरेका उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुने गरी दर्ता गरेको पाइएन ।
- सञ्चालित योजनाको सूचना पाटीमा आय-व्यय, अपेक्षित र वास्तविक लाभका साथै उपभोक्ताको योगदान र कार्यसम्पादन लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गर्नु गराउनु पर्नेमा पूर्ण रुपमा पालना भएको पाईएन।
- वातावरणको संरक्षणको एकिकृत दिर्घकालिन योजना तयार गरेको देखिएन ।
- गाँउपालिकाको विकास निर्माण व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाहका लागि आवश्यक स्थायी प्राविधिक कर्मचारीको अभाव रहेको पाईयो ।

	• सुशासन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन नियमावली २०६५ अनुसार नागरिक वडापत्रमा उल्लेखित सेवाहरुको कार्यान्वयन स्थिती अनुगमन गर्न अनुगमन संयन्त्र तय गरेको पाईएन । • निजामती सेवा ऐन २०४९ वमोजिम कार्य विवरण वनाई लागु गरेको पाईएन । • निजामती सेवा ऐन २०४९ को दफा ७ ख २ वमोजिम तलवी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलव भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्नेमा कार्यालयले तलवी प्रतिवेदन पारित नगरि खर्च लेखेको पाईयो । • मन्त्रालयको मिति २०७३.१२.२५ को परिपत्र अनुसार यस गाँउपालिकामा समाहित भएका साविकका गाँउ विकास समिति को नाममा रहेका पेश्की तथा वेरुजुको लगत तयार गरेको पाईएन । • प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७६ अनुसार अनुदानबाट संचालन हुने योजनाको नियमित अनुगमन गरी प्रभावकारी रुपमा खर्चको व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ । तसर्थ गाँउपालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकीए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाइ सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ।	
	बजेट तथा कार्यक्रम	
५.	**बजेट पेश, पारित र अख्तियारीः** स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहमा उप प्रमुखले २०७६/३/१० मा नीति तथा कार्यक्रम र बजेट पेश भई रु. ३८ करोड ४२ लाख ७४ हजारको बजेट मिति २०७६।०३।३० पारित भएको छ । यसैगरी स्थानीय तहका प्रमुखले २०७६/४/१ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ । कानूनले तोकेको समयमा आय र व्ययको अनुमान पेश गरी पारित गर्ने र अख्तियारी दिनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	
६.	**बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाः** स्थानीय तह सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६७ मा ४ सदस्यीय बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गरी आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, विषयक्षेत्रगत कार्यक्रम र कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिन कार्यक्रमको आपसी तादम्यता तथा परिपूरकता मिलाउने व्यवस्था छ । योजना छनौट एवं सञ्चालन गर्दा संघीय सरकार, प्रदेश सरकार अन्तर्गतका निकायबाट सञ्चालित योजना र गाँउपालिकाबाट सञ्चालित योजनाबीच दोहोरोपना हुन नदिन आवश्यक समन्वय सहयोगको प्रणाली स्थापित गरी कार्य गर्नुपर्नेमा सो भए गरेको देखिएन । यस वर्ष गाँउसभाबाट स्वीकृत भई बजेट विनियोजन भएका कतिपय योजनामा प्रदेश तथा केन्द्रीय वजेटवाट र कतिपय कार्यक्रममा गाँउपालिकावाट समेत थप बजेट छुट्याएको देखिएबाट योजनामा बजेट दोहोरो परेको अवस्था छ । एउटै योजना तथा कार्यक्रम दोहोरो तथा तेहोरो रुपमा सञ्चालन नगरी बजेट एकै ठाउँबाट सञ्चालन गर्ने व्यवस्थाको लागि विगतको समेत अभिलेख अद्यावधिक हुन जरुरी देखिएको छ ।	
७.	**क्षेत्रगत वजेट** गाँउपालिकाको क्षेत्रगत रुपमा कुल बजेट ४५ करोड ५९ लाख र खर्च २९ करोड ९७ लाख को आधारमा समग्र रुपमा ६५.७३ प्रतिशत खर्च भएकोमा क्षेत्रगत बजेट खर्च प्रगति निम्नानुसार रहेको छ । रु हजारमा	

क स	क्षेत्रगत बजेट	बजेट	रकम	खर्च प्रतिशत
	आर्थिक विकास	४७५४०	२८३८१	९.८
	सामाजिम विकास	१५८६२१	१२४१९६	४१.४३
	पूर्वाधार विकास	१५१८४२	७८४३४	२६.१६
	सुशासन विकास	९३५४	५०२५	१.६७
	कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक	८८६२४	६३६८४	२१.२४
	जम्मा	**४५५९८१**	**२९९७२४**	**१००**

८. **चौमासिक पूँजीगत खर्चः** प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०७६ को नियम २६ बमोजिम स्वीकृत भएको कार्यक्रममा अनुसुचि ३ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण वनाई तालुक निकायमा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाँउपालिकाले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार चौमासिक पुँजिगत खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ । वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरुप चौमासिक व्यवस्थापन गरी खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

सि.नं.	खर्च शीर्षक	कुल खर्च	चौमासिक खर्च (रु.हजारमा)		
			प्रथम चौमासिक	दोस्रो चौमासिक	तेस्रो चौमासिक
१	पूजिगत	१४०३९१	१०११	२६९०३	११२४७६
२	चालु	१५९३३३	३३९६८	३७१९४	८८१६९
	जम्मा	२९९७२४	३४९७९	६४०९७	२००६४५

९. **योजना छनौट र संचालनः** स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितामूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकिकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । साथै योजना बनाउँदा मध्यम तथा दिर्घकालीन प्रकृतीका आयोजनाहरुको सूची समेत तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था छ । गाँउपालिकाको विनियोजन ऐन बमोजिम स्वीकृत भएका कुल १७२ योजनाहरुमध्ये ७ वटा योजना रु. ५० हजार देखि १ लाख सम्म १०२ वटा योजना १ लाख देखि ५ लाख सम्म गरी जम्मा योजना १०९ वटा योजना संचालन भएको छ ।गाँउपालिकाले साना तथा टुक्रे योजना संचालन गरेकोले ऐनको दफा २४ अनुसार प्राथमिकिकरण गरेको पाइएन । गाँउपालिकाले मध्यम तथा दिर्घकालिन योजना छनौट तथा प्राथमिकिकरण गरी सहभागितामूलक, उत्पादनमूलक, दीगो र प्रतिफल प्राप्त गर्ने गरी योजना संचालन हुनु पर्दछ ।

१०. **लक्ष्य प्रगतिः** गाँउपालिकाले यसवर्ष १७२ योजना संचालन गरेको प्रगति पेश गरेको छ सो मध्ये २३ वटा योजना ठेक्काद्धारा र बाँकी १४९ योजना उपभोक्ता समिति मार्फत भएको देखिन्छ। गाँउपालिकाले सञ्चालन गरेका योजनाको किसिम, योजना संख्या, उक्त योजनाहरुको लागत अनुमान आर्थिक वर्षभित्र सम्पन्न कामको मूल्याङ्कन स्थिति एवं सम्पन्न अवस्था र चालु अवस्था सम्बन्धी विवरण पेश नगरेकोले योजनागत प्रगति सम्बन्धी विश्लेषण गर्न सकिएन ।अतः छनौट भएका योजनाको किसिम, संख्या, लागत अनुमान, सञ्चालित योजना संख्या, सम्झौता रकम, सम्पन्न संख्या, सम्पन्न रकम, सञ्चालन हुन नसकेका योजना र सञ्चालन हुन नसकेका योजनाको बजेट रकम सम्बन्धी विवरण अद्यावधिक गरी योजना सञ्चालन प्रक्रिया पारदर्शी बनाउनु पर्दछ ।

११. **सेवा प्रवाहः** गाँउपालिकाले यस आर्थिक वर्षमा निम्नअनुसार सेवा प्रबाह गरेको विवरण प्राप्त भएको छ ।

क.स	विवरण	सेवा प्राप्तिको लागि निवेदन संख्या	सिफारिस संख्या
	नागरिकता सिफरिस	२८४	४२३
	घरबाटो सिफारिस	१२६	१७२
	नाता प्रमाणित	२५४	३२१
	जन्म मृत्यु विवाह दर्ता वसाइसराई	९०६	९४६
	अन्य	२२०२	२६५९

संगठन तथा कर्मचारी ब्यवस्थापन

१२. **कर्मचारी करारः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको लागि तथा सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ । तर गाँउपालिकाले ४१ जना कर्मचारीहरु करारमा राखेको देखिन्छ ।

त्यसैगरी सोही ऐनको २०७४ को दफा ८३(८) वमोजिम गाँउपालिकाले नगर प्रहरी, सवारी चालक, सयश, कार्यालय सहयोगी, पलम्बर, इलेक्टीसियन, चौकिदार, मालि, बगैंचे लगायतका पदमा मात्र करारवाट सेवा लिन सकिने व्यवस्था गरेको छ । स्थानीय तहले माथि उल्लेखित पद वाहेकको विभिन्न इन्जिनियर, सब इन्जिनियर, स्वास्थ्य कर्मचारी लगायत जना करारमा कर्मचारी नियुक्ती गरी रु. ८७ लाख २६

	हजार खर्च लेखेको छ ।	
१३.	**उपदान कोष** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१.१ मा स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका कर्मचारी निजको सेवा शर्त सम्वन्धी कानून बमोजिम अवकास हुदा प्राप्त गर्ने योगदानमा आधारित उपदान वा निवृत्तभरण औषधि लगायतका सुविधा उपलव्ध गराउनका लागि एक अवकास कोष स्थापना गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । उक्त ऐन को दफा ९१.२ अनुसार आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने रकम थप गरी जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाँउपालिकाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ प्रचलनमा आए पनि हालसम्म पनि ७ जना कार्यरत स्थानीय स्थायी कर्मचारीको तलब भत्तामा १० प्रतिशत कट्टी गरी अवकास कोषमा जम्मा गरेको देखिएन। विभिन्न ७ पदमा कार्यरत कर्मचारीको उल्लेखित ऐन अनुसार २०७४ कार्तिक देखि २०७७ आषाढ सम्म ३२ महिनाको तलव भत्ता वाट उपदान कोषमा रु.७०२६२४ कट्टी गरी सोहि रकम बराबरको रकम कार्यालयले थप गरी जम्मा गर्नुपर्ने देखिएको छ । स्थानीय सेवा ऐन तर्जुमा भैनसकेको , साविक स्थानीय तहबाट समायोजन भएका कर्मचारीहरुको सेवा शर्त सम्वन्धी स्पष्ट कानूनी व्यवस्था नभईसकेको कारण कट्टी नगरेको गाँउपालिकाले जनाएको छ ।	
१४.	**प्रशासकीय संगठन र कर्मचारी व्यवस्थापनः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ । गाँउपालिकाले पेश गरेको स्वीकृत दरबन्दी र पदपुर्तिको विवरण अनुसार गाँउपालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित ४८ दरबन्दी स्वीकृत रहेकोमा लेखापरीक्षण अवधि सम्म प्रमुख प्रशाकीय अधिकृत सहित स्थायी तर्फ २८ जना र करार तर्फ ४१ जना समेत पदपूर्ती भएको देखिन्छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार कार्य व्यवस्थापनका दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका इन्जिनयर सब इन्जिनियर स्वास्थ्य कर्मी पदहरु करारबाट पदपुर्ति भएको देखिन्छ	
१५.	**न्यायिक न्याय सम्पादन -** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ अनुसार गाउँपालिकाको उप-प्रमुखको नेतृत्वमा न्यायिक समितिले दफा ४९ अनुसार न्याय सम्पादनको कार्य गर्ने व्यवस्था छ गाउँपालिकाबाट प्राप्त विवरण अनुसार यस वर्ष न्यायिक समितिको कार्य सम्पादन अवस्था देहाय बमोजिम छ ।	

अ.ल्या	यस वर्ष थप	जम्मा	फछ्यौट संख्या
५	२	७	७

१६.	**कानून निर्माणको स्थितिः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट ४२ नमूना कानूनहरु बनाई उपलब्ध गराएकोमा लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गाँउपालिकाले हालसम्म १७ वटा ऐन, ,२० वटा कार्यविधि तथा निर्देशिका गरी जम्मा ३७ वटा कानुन निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । उक्त कानूनहरु प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्दछ ।	
१७.	**तलबी प्रतिवेदन -** निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ७(ख)२ अनुसार निजामती कर्मचारीको र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार स्थानीय निकायका कर्मचारीको तलबी प्रतिवेदन पारित गराई तलब खुलाउनु पर्नेमा तलबी प्रतिवेदन पारित गरेको छैन। तलबी प्रतिवेदन पारित नगरी तलब खुवाउँदा कर्मचारीको ग्रेड बापत भुक्तानी भएको रकम यकिन गर्ने अवस्था देखिएन ।	
१८.	**आन्तरिक लेखापरीक्षण -** स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७७ (२) मा स्थानीय तहले आर्थिक कारोबारको नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारीताको आधारमा प्रत्येक चौमासिक समाप्त भएको एक महिना भित्र आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनु पर्ने उल्लेख छ । गाँउपालिकाले यस	

	वर्षको आर्थिक कारोबारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराएको छैन । तसर्थ कानुनमा तोकिए बमोजिम आर्थिक कारोबारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराई आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	
१९.	**विविध खर्चः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। गाँउपालिकाले सशर्त चालु र राजश्व बाँडफाड गरी विविध शिर्षकमा रु. २१लाख ५८ हजार खर्च गरेको छ।	
२०.	**सवारी साधनः** कार्यालयमा विभिन्न सवारी साधन र हेभी इक्वीप्मेन्ट मेशिन औजार रहेका छन् । गाँउपालिकाले इन्धन खर्चको मापदण्ड तोकेको भए पनि सवारी साधनगत मासिक इन्धन खपत भएको विवरण तयार गरेको देखिदैन। मर्मत सम्भारमा भएको खर्च अभिलेख राखेको पाइएन । त्यस्तै इन्धन खर्चको लगबुक राख्ने गरेको भए पनि रीतपूर्वक नभर्ने, प्रमाणित नभएको र सूचना अद्यावधिक नगर्ने, प्रयोजन नखुलाउने इन्धन खर्च र लगबुकको परीक्षण गरी प्रमाणित गरेको पाइएन । यसबाट पदाधिकारी सुविधा सवारी साधनगत र मर्मत खर्चको विश्लेषण हुने देखिएन । वार्षिक रुपमा सवारी साधनगत इन्धन र मर्मत खर्चको अभिलेख अद्यावधिक गरिनुपर्दछ ।	
२१.	**जिन्सी व्यवस्थापनः** गाँउपालिकाले आर्थिक कार्यविधि ऐन तथा नियमावली छुट्टै तयार गरी लागू गरेको छैन । प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को परिच्छेद-६मा सरकारी सम्पत्तिको जिम्मा त्यसको लगत संरक्षण र बर बुझारथ सम्बन्धी व्यवस्था र परिच्छेद-९ मा लिलाम बिक्री सम्बन्धी व्यवस्था रहेको छ ।कार्यालयमा मौज्दात रहेका लिलाम गर्नुपर्ने, मिन्हा गर्नुपर्ने, मर्मत गर्नुपर्ने जिन्सी सामानको तोकिएको समयभित्र लिलाम विक्रि तथा मर्मत संभार गर्नुपर्ने एवम् कर्मचारि सरुवा हुदा जिन्सी फरफारक गरेरमात्र रमाना दिने कार्य गरी जिन्सी व्यवस्थापन प्रभावकारी बनाउनु पर्दछ ।	
२२.	**शिर्षकगत अभिलेख** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ३५(२) मा खर्च गर्ने वा खर्चको निकासा दिने अधिकार प्राप्त अधिकारीले रकम स्वीकृत बजेट भित्र र सम्वन्धित खर्च शिर्षकमा बाँकी रहेको लगायतका कुरा विचार गरी निकाशा दिनुपर्ने र सो अनुसार स्रेस्ता राख्नुपर्ने ब्यवस्था छ । कार्यालयले यो वर्ष संघिय सशर्त अनुदान शिर्षकमा कुल विनियोजित रकमको शिर्षकगत अभिलेख नराखी, शिक्षा, महिला, कृषि, पशु र वन तथा वातावरणको एकमुष्ठ अभिलेख राख्नुले विनियोजन अनुसार निकाशा भयो भनि एकिन गर्ने आधार भएन । बर्सान्तमा संघिय सशर्त तर्फ निकासा भएको मध्ये कुन शिर्षकको के कति रकम फिर्ता भयो एकिन गर्न सकिएन । शिर्षकगत अभिलेख राखी स्रेस्ता ब्यवस्थित गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	
	कर दस्तुर एवं आन्तरिक आय	
२३.	**आन्तरिक आयः** स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ५४ अनुसार स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्र कानून अनुसार कर लगाउने तथा असुल गर्नसक्ने व्यवस्था रहेको छ। जस अनुसार गाँउपालिकाले यस वर्ष विभिन्न शिर्षकमा रु. ७,२२,५६,२६४.५२ आम्दानी गरेको देखिन्छ।	

राजस्व उपशीर्षक	अनुमानित बजेट	प्राप्त रकम रु.
११३१३ एकीकृत सम्पती कर	१००००००	८१७३६७.१२
११३१४ भुमिकर/मालपोत	८०००००	८४४९५५
११३२१ घरवहाल कर	३०००००	७०१९७८
११३२२ वहाल विटौरी कर	२०००००	०
११४११ बाँडफाँड भई प्राप्त हुने मूल्य अभिबृद्धि कर	८३६०००००	५६२०२८८२.७८
११४५६ बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने सवारी साधन कर	१२५२७०००	१०२४०९४१.६२
१४१५४ बाँडफाँड भई प्राप्त खानी तथा खनिज सम्बन्धी रोयल्टी	७७३४७५	१५०७३१३
१४२४९ अन्य दस्तुर	१००००००	८३८५४९
१४५२९ अन्य राजस्व	८०००००	१०७३४७८
१४६११ व्यवसाय कर	३०००००	२८,८००

जम्मा आन्तरिक आय	१०,१३,००,४७५	७,२२,५६,२६४.५२

आन्तरिक आय सम्वन्धमा देखिएको व्यहोरा निम्नानुसार रहेको छन् ।

२३.१. **व्यवसाय करः** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५८ मा नगरपालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न व्यवसाय गर्ने व्यक्तिबाट व्यवसाय कर उठाउन सक्ने व्यवस्था रहेता पनि व्यवसाय कर असुल गरेको देखिएन।

२३.२. **घर जग्गा बहाल करः** गाँउपालिकाले जारी गरेको आर्थिक ऐन २०७५ को दफा ४ अनुसार गाँउपालिका क्षेत्रभित्र कुनै पनि व्यक्ति वा संस्था वा निकायले घर पसल ग्यारेज गोदाम टहरा सेड कारखाना जग्गा वा पोखरी पूरै वा आशिंक रुपमा बहालमा दिएमा बहाल लागेको रकममा घर जग्गा बहाल कर लगाइने व्यवस्था रहेको छ । गाँउपालिकाले उक्त बहाल कर को क्षेत्रगत लगत नराखेकाले कुन क्षेत्रबाट कति बहाल कर उठेको हो सो रकमको एकिन गर्न सकिएन ।अत नियमानुसार अभिलेख राखी कर उठाउने प्रकृयालाई प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।

२४. **राजश्व अभिलेखः** नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानमा स्वीकृत लेखाढाँचा तथा प्रदेश नं. ३ को आर्थिक ऐन २०७४ को दफा २(झ) मा वित्तिय विवरण सम्वन्धी आवस्यक आर्थिक विवरण तयार गरी लेखापरीक्षणको क्रममा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। गाँउपालिकाले करदाता वा सेवाग्राहीबाट प्राप्त हुने राजस्वको सम्वन्धित आय शिर्षक जनाइ कम्पुटरमा अभिलेख राखेतापनि राजश्व जम्माको बैंक दाखिला भौचरको आधारमा म ले प फारम नं. २१२ राजस्व आम्दानीको दैनिक गोश्वरा खाता र मलेप फा नं २१३ को राजश्व अम्दानी बैक नगदी किताव तोकिए बमोजिमको ढाँचामा तयार गरी लेखाङ्कन गर्नुपर्नेमा सो कार्य गरेको पाइएन। अत नियमानुसार खाता तयार गरी राजश्व श्रेस्ता तयार गर्नुपर्दछ।

२५. **राजश्व परामर्श समितिः** स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ६५ मा राजश्व परामर्श को लागि एक स्थानीय राजश्व परामर्श समिति सम्वन्धी व्यवस्था रहेको छ। उक्त समितिको काम कर्तव्य तथा अधिकार अन्तर्गत राजश्व सम्वन्धि आवस्यक कानूनको तर्जुमा संशोधन परिमार्जन र सो को परिपालनाका सम्वन्धमा आवस्यक परामर्श दिने राजश्वको स्रोत दायरा तथा दर समेतको विश्लेषण गरी आगामी आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुन सक्ने राजश्वको बिश्लेषण गरी सो सम्वन्धमा अनुमान गरी राजश्वका दर र क्षेत्र लगायतका कार्यहरु तोकिएको छ। राजश्व परामर्श समितिले यस आ.व.मा ४ पटक बैठक बसी नितिगत छलफल भएतापनि तथ्यगत विश्लेषण गरेको पाइएन । अत नियमानुसार आफ्नो कार्य प्रभावकारी रुपमा पुरा गर्नुपर्दछ।

२६. **उपभोक्ता समितिः** गाँउपालिकाले उपभोक्ता समितिबाट गराएका काममध्ये लेखापरीक्षणको क्रममा छनौट गरी परीक्षण गर्दा सार्बजनिक खरीद ऐन,२०६३ को दफा ४४ मा उल्लेख भएका विषय स्पष्ट नगरेको , सार्वजनिक खरीद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ विपरित जटिल प्राविधिक पक्ष समावेश हुने कार्य समेत उपभोक्ता समिति मार्फत गराउने गरेको, योजनाको भुक्तानीमा संलग्न गरिएका अधिकांश विल भरपाई प्रमाणित नगरेको , विवरण पूर्ण रुपमा नभरिएको, सहि छाप नभएको अवस्था देखिएको छ ।त्यस्तै नियमावलीको नियम १२५.२ अनुसार कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्ने, नियम ११५.१ अनुसार गुणस्तर परीक्षण गर्ने गराउने, समितिले गरेका खर्चको अनुमोदन गरी सार्वजनिक गर्ने, सामाजिक परीक्षण गर्ने एवम् निर्माण कार्यको स्थान पहिचान हुने गरी स्पष्ट विवरण राख्ने कार्यमा सुधार गर्नुपर्ने देखिएको छ ।

गाँउपालिका पुँजिगत

२७. **सोझै खरिद** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ अनुसार २० लाख भन्दा बढीको मालसामान खरिद गर्दा बोलपत्र मार्फत खरिद गर्नुपर्ने उल्लेख छ । गाउँपालिकाको कार्यालयमा मिति २०७७।२।१५ मा आगलागी भएको छ । आगलागी भएकोले तुरुन्तै गाउँपालिकाको कार्य सञ्चालन गर्नुपरेको भनि निम्न भौ.नं. मिति बाट देहाय अनुसारका सामान सिधै खरिद गरि खर्च लेखेको छ ।

भौ.नं. मिति	सामानको नाम	फर्मको नाम	रकम
७९।०७७।३।१८	कम्प्युटर, प्रिन्टर लगाएतका सामान	द्व तय श सप्लायर्स	६,१२,९६५।
८०।०७७।३।१८	फर्निचर तथा फिक्चर्स	ॐ त्रिवेणी सप्लायर्स	७,४२,७८२।

८१। ०७७३।१८	कम्प्युटर , अन्य सामान	जेरिना कम्प्युटर इन्फोसिस	९,१३,३०८।
८२। ०७७३।१८	फर्निचर तथा फिक्चर्स	त्रिवेणी फर्निचर उद्योग	६,२७,९४१।
९३।०७७३।२४	फोहोर व्यवस्थापनका सामान	नया विकास इन्टरप्राइजेज	४७००९७।
२१४।०७७३।३१	कम्प्युटर प्रिन्टरका सामान	सुदेशा ट्रेडर्श	४,८६,१२६।
२१६।०७७३।१	प्रिन्टर र कार्टेज	मेरिडियन आ.टी	९९८००
३६७/२०७७।३।२५	स्वस्तिक सप्लायर्स	कार्यालयको सामान	१५५०४२
४१४/०७७।३।३१	कृतक सप्लायर्स	कार्यालयको सामान	४९९६२९
		जम्मा	४६०७६९०.००

२८. **कर कट्टी** मूल्य अभिबृद्धि कर नियमावली २०५३ को नियम ६(ग) अनुसार सरकारी निकाय वा नेपाल सरकारको पूर्ण वा आशिंक स्वामित्व भएको संध संस्थाले ठेक्का सम्झौता वा करार अन्तर्गत आपूर्ति हुने वस्तु ,सेवा वा दुवै आपूर्ति गरी सो बापतको रकम सम्वन्धित ठेकेदार वा आपूर्तिकर्तालाई भुक्तानी गर्दा निजलाई भुक्तानी गर्ने कर रकमको पचास प्रतिशतले हुन आउने रकम निजको नामबाट सम्वन्धित राजस्व शीर्षकमा जम्मा गरी बाँकी रहने कर वापतको रकम मात्र भुक्तानी गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । जस अनुसार कार्यालयले निम्नानुसार का आपूर्तिकर्ता सँग सम्झौता गरि परामर्श प्रतिवेदन खरिद गरेकोमा खरिद बापतको रकम भुक्तानि गर्दा मूल्य अभिबृद्धि कर रकमको ५० प्रतिशत कट्टी गरी बाँकी रकममात्र सम्वन्धित आपूर्तिकर्तालाई भुक्तानी दिनुपर्नेमा सवै मूल्य अभिबृद्धि कर भुक्तानी भएको छ ।अत नियम अनुसार कट्टा गर्नुपर्ने कर कट्टा नगरी मुक्तानी भएको मू.अ. कर रकमको कर समायोजनपत्र पेश गर्नुपर्ने रु. २३६७१५

भौ.नं. मिति	सामानको नाम	फर्मको नाम	रकम	जम्मा मु.अ.कर	५० प्रतिशत ले हुने मु.अ.कर
७९।०७७३।१८	कम्प्युटर, प्रिन्टर लगाएतका सामान	द्व तय श सप्लायर्स	६,१२,९६५।	७५५१८।	३५२५९
८०।०७७३।१८	फर्निचर तथा फिक्चर्स	ॐ त्रिवेणी सप्लायर्स	७,४२,७८२।	८५३३८।	४२६६९
८१। ०७७३।१८	कम्प्युटर, अन्य सामान	जेरिना कम्प्युटर इन्फोसिस	९,१३,३०८।	१०५०७०	५२५३५
८२। ०७७३।१८	फर्निचर तथा फिक्चर्स	त्रिवेणी फर्निचर उद्योग	६,२७,९४१।	७२२४१	३६१२०
९३।०७७३।२४	फोहोर व्यवस्थापनका समान	निम्ति इम्पेक्स	२६३०००।	३०२५६।	१५१२८
९४।०७७३।२४	फोहोर व्यवस्थापनका सामान	नया विकास इन्टरप्राइजेज	४७००९७	५४०८२	२७०४१
२१४।०७७३।३१	कम्प्युटर प्रिन्टरका सामान	सुदेशा ट्रेडर्श	४,८६,१२६।	५५९२६	२७९६३
१२९/०७७.३.३०	किताव	ग्रामिण सप्लायर्स	११३६५८	५६८४२.५	
				जम्मा	२३६७१५

२९. **नन फाइलर** मूल्य अभिबृद्धि कर ऐन २०५३ को दफा १८(१) मा करदाताले प्रत्येक महिना आफूले बुझाउनुपर्ने कर रकम स्वयं निर्धारण गरी सो महिना समाप्त भएको पच्चीस दिन भित्र कर अधिकृत समक्ष तोकिए बमोजिम कर विवरण पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यायलले कर व्यवसायीलाई निम्नानुसारको कर भुक्तानी गरेकोमा लेखापरीक्षणको अबधि सम्म पनि कर विवरण पेश नगरी नन फाईलर भएको देखियो । अत कर समायोजन पत्र पेश गर्नुपर्ने रु. ३४१८७४

भौ.नं. मिति	योजना	भुक्तानी पाउनेको नाम	जम्मा भुक्तानी	मु.अ.कर	नन्फाइलर मिति	विजक र मिति
१५१.०७७.३.२८	गैरीगाउँ थालाचौर राउते सडक	बुढाथोकी एच इन्टरप्राइजेज (६०२७०९२५३)	२५०१८२	२८७८२	२०७६ M २	११०.०७७.३.१५
१५३.०७७.३.२८	तुर्लाङ देउराली सडक	माता कालिका कन्सट्रक्सन (६०६०३९२२४)	१७८९९२	२०५९२	२०७६ M ३	१४.०७६.१२.२५
१६२.०७७.३.२९	घाट सुधार योजना	दुदराज निर्माण सेवा प्रा.लि (३०३४३३६७७)	१५३०००	१९८९०	२०७६ M १०	२.०७७.३.१०
१७०.०७७.३.२९	देखारी पर्यटन विकास पुर्वाधार निर्माण	बाल कन्सट्रक्सन प्रा.लि (६०६८१३३५६)	६४७९९९ ५८८०००	७४५४८ ६७६४६	२०७६ M ३	४०.०७७.३.१४ ४१.०७७.३.१४

१७१.०७७.३.२९	पिडालु चौर कृषि सडक	माता कालिका कन्स्ट्रक्सन (६०६०३९२२४)	१७८९९२	२०५९२	२०७६ M ३	१३.०७६.१२.२५
१७४.०७७.३.२९	रतुवा ताम्लाङ सडक	आसमान निर्माण सेवा (६०६७७३०४९)	३४७८१४	४००१४	२०७६ M १०	१०९.०७७.३.१५
१७७.०७७.३.२९	स्यार्से कालिका धार्मिक पर्यटन विकास	माता कालिका कन्स्ट्रक्सन (६०६०३९२२४)	१५४५८४	१७७८४	२०७६ M ३	१७.०७७.०३.०
१९४.०७७.३.३०	खोलाखर्क माथिल्लो टोल कृषि सडक	बुढाथोकी एच इन्टरप्राइजेज (६०२७०९२५३)	१३६९५६	१५७५६	२०७६ M२	११२.०७७.३.१८
२०१.०७७.३.३१	सोला भन्ज्याङ कृषि सडक	बुढाथोकी एच इन्टरप्राइजेज (६०२७०९२५३)	३१५२७०	३६२७०	२०७६ M२	१०९.०७६.३.१५
		जम्मा	२६२९८००	३४१८७४		

३०. **अदुवा व्लक** -गाउँपालिकाले अदुवा व्लक कार्यक्रमको लागि एकता अदुवा व्लक उप समितिलाई गो भौ नं २११।०७७.३.३१ बाट रु. २५००००० भुक्तानी दिएको छ । उक्त कार्यक्रमको लागि रु. ४७०११०० लागत अनुमान स्वीकृत भएकोमा कार्यलयले २५,००,००० र उपभोक्ता समितिले रु. २२०११०० व्यहोर्ने गरी उपभोक्ता समिति संग सम्झौता भएको छ । समितिले रु. ४७००५०० को काम सम्पन्न गरेको छ । सम्पन्न भएको काम मध्ये २८३४८ के.जी अदुवा प्रतिकेजी रु. १५० का दरले सयपत्री साना किसान कृषि सहकारी संस्था कालिकाटारबाट ८ वटा विल मार्फत रु. ४२५२२०० मा खरिद गरेको छ । अदुवा खरिद गर्दा सिधै संस्था संग खरिद गरेको छ । अनुदान लिने सहकारी संस्थाले आम्दानी खर्चको विवरण खुलेको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेमा लेखा परीक्षण प्रतिवेदन पेश गरेको छैन । कार्यालयले अनुगमन प्रतिवेदन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

३१. **कर कट्टी** मूल्य अभिबृद्धि कर नियमावली २०५३ को नियम ६(ग) अनुसार सरकारी निकाय वा नेपाल सरकारको पूर्ण वा आंशिक स्वामित्व भएको संघ संस्थाले ठेक्का सम्झौता वा करार अन्तर्गत आपूर्ति हुने वस्तु ,सेवा वा दुवै आपूर्ति गरी सो बापतको रकम सम्वन्धित ठेकेदार वा आपूर्तिकर्तालाई भुक्तानी गर्दा निजलाई भुक्तानी गर्ने कर रकमको पचास प्रतिशतले हुन आउने रकम निजको नामबाट सम्वन्धित राजस्व शीर्षकमा जम्मा गरी बाँकी रहने कर वापतको रकम मात्र भुक्तानी गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । जस अनुसार गाँउपालिकाले निम्नानुसार का आपूर्तिकर्ता सँग सम्झौता गरि परामर्श सेवा खरिद गरेकोमा खरिद बापतको रकम भुक्तानि गर्दा मूल्य अभिबृद्धि कर रकमको ५० प्रतिशत कट्टी गरी बाँकी रकममात्र सम्वन्धित आपूर्तिकर्तालाई भुक्तानी दिनुपर्नेमा सवै मूल्य अभिबृद्धि कर भुक्तानी भएको छ ।अत नियम अनुसार कट्टा गर्नुपर्ने कर कट्टा नगरी मुक्तानी भएको मू.अ. कर रकमको कर समायोजनपत्र पेश गर्नुपर्ने रु. १४८४९३

भौ.नं. मिति	**योजना**	**भुक्तानी पाउनेको नाम**	**जम्मा भुक्तानी**	**मु.अ.कर**	**५० प्रतिशत मु अ कर कट्टी**
२२७.०७७.३.३१	कालिकाटार मोटरेवल बाटो	जे.वि. इन्जिनियरिङ कन्सल्टेन्सी	४९७७५५	५२२६४	२६१३२
२३०.०७७.३.३१	भार्ता डोकेटार माझधनी लावती सडक	नेपाल इन्जिनियरिङ सिस्मिक डिजाइन एण्ड कन्सट्रक्सन	४९४९४०	६४३४२.२	३२१७१
२३१.०७७.३.३१	मन्याङकोट सुकु भन्ज्याङ गिम्दी सडक	क्याडेप कन्सल्टेन्सी	२९५४३८	३३९८८	१६९९४
२३२.०७७.३.३१	भार्ता रुपराङ्ग पाखे गोकुप सडक	बज्र कन्सल्टिङ प्रा.लि	४९५७८७	५७०३८	२८५१९
२३३.०७७.३.३१	नामटार बस्ती वचाउ संरक्षण	शुभ इन्जिनियरिङ कन्सल्टेन्सी एण्ड रिसर्च सेन्टर	३९५५००	४५५००	२२७५०
१३७/०७७.३.३१	खोप केन्द्र निर्माण	समृद्ध नेपाल सेवा	३८११९९.९	४३८५४.८०	२१९२७
				२९६९८७	१४८४९३

३२.	**ब्याक्होलोडर खरिद** गाँउपालिकाले व्याक्हो लोडर खरिद गर्न को लागि रु.४५०००००.०० लागत अनुमान तयार गरी क्याटलग विधीबाट खरिद गर्नेगरी २०७७।२।१४ मा सूचना प्रकाशित भएकोमा पर्न आएका २ थान प्रस्ताव मध्ये रु. ४१,००,००० कबोल गर्ने जगदम्बा कन्सट्रक्शन को प्राविधिक प्रस्ताव स्पेशीफिकेशन अनुसार नभएको भनि अर्थ मुभर्स प्रा.लि को रु. ४३,७५,००० को प्रस्ताव स्वीकृत गरि १ थान व्याक हो लोडर खरिद गरेको छ । साथै सो व्याकहो लोडरको चाहिने थप वकेट, कटर र रिङको लागि भनि थप रु. ४४,२५६ गरी भौ. नं. २२६।०७७।३।३१ बाट रु. ४४,१९,२५६ भुक्तानी भएको देखिन्छ ।	
३३.	**अनुगमन प्रतिवेदन** आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७७ को नियम ३९ (७) मा सार्वजनिक निकायबाट प्राप्त अनुदान लाई अनुदान प्राप्त गर्ने निकायले आफ्नो आय व्ययमा समावेश गरी आफ्नो प्रस्ताव अनुसार कार्यक्रममा खर्च गरि सोही अनुसारको प्रतिवेदन पेश गरि अनुदान प्रदान गर्ने निकायबाट अनुगमन पश्यात खर्च लेख्नपर्ने व्यवस्था रहेको छ । गाँउपालिकाले गोगने सामुदायीक अध्ययन केन्द्रलाई अनुगमन प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि खाता फुकुवा दिनेगरी ११२/०७७।३।२७ बाट रु. २,००,०००। भुक्तानी भएको छ । अत प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने रु.	२०००००
	संघिय हस्तान्तरण चालू	
३४.	**औषधि खरिद** गाँउपालिकाले आधारभुत तथा आकस्मिक सेवाको लागि औषधी खरिद गर्न ४६ वटा आइटमको लागत अनुमान रु. ८५००००। रहेकोमा सिलवन्दी दरभाउ पत्रको आधारमा हेल्पिङ हेल्थ पोलिक्लिनिक प्रा.लि छनौट भई रु. ८०२४५०। को संझौता भएकोमा उक्त औषधी आपुर्ति गरि मु.अ.क रु. १२४३८ समेत १३०।०७७।३।३० बाट रु. ८१४८८८ भुक्तानी भएको देखिन्छ ।	
३४.१.	आपुर्तिकर्ताले कर विजकमा औषधीको ब्याज नं. र म्याद सकिने मिति उल्लेख गर्नुपर्नेमा उल्लेख गरेको छैन । साथै दाखिला गर्दा कार्यालयले समेत सो विषय खुलाएको देखिएन ।	
३४.२.	मूल्य अभिबृद्धि कर नियमावली २०५३ को ६(ग) अनुसार मु.अ.कर रकममा ५० प्रतिशत कट्टि गरि भुक्तानी दिनुपर्नेमा कट्टि नगरेको रु.	६२१९
३५.	**तौल तथा दर** आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७७ को नियम ३९ (५) मा सार्वजनिक निकायले प्रमाण सहित लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ ।गाँउपालिकाले औषधी लगायत सामाग्रीको ढुवानीको लागि सुरेन्द्र घलान संग प्रतिटिप रु ११२५० का दरले भुक्तानी दिने संझौता गरी गाडीवाला लाई स्वास्थ्य सँयोजक श्यामसुन्दर महतो ले रकम बुझाएको आधारमा श्याम सुन्दर महतोलाई गो भौ नं १३५।०७७।३।३१ बाट रु. १००९८० (कर बाहेक) सोधभर्ना दिएकोमा औषधी एवं सामानको तौल, जिल्लादर आदि खुलाउने सो अनुसार हुने रकम खर्च लेख्नुपर्नेमा एकमुष्ठ संझौता र भरपाईको आधारमा खर्च लेखेको रु.	१००९८४
३६.	**पोषण कार्यक्रम** गाउँपालिकाले चेपाङ तथा अति विपन्न गरिब परिवार बाल आहार वितरण गरि कुपोषण बाट हुने बालमृत्युदर घटाउने एवं पोषण अवस्थामा सुधार ल्याउने उद्देश्यले रु. ५०,००,०००। बजेट व्यवस्था गरि रु. ४८३७९४९ खर्च गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्न छन् ।	
३६.१.	खाद्यान्न खरिद गर्दा बोलपत्र आव्हान गरी खरिद गर्नुपर्नेमा एउटै कम्पनी जमादार फुड इन्डस्टिजको छाता संगठनहरु जमादार फुड, जमादार इम्पेक्स र जमादार ट्रेडिङबाट खुल्ला कोटेशन लिई निम्न सामाग्री खरिद गरेको छ ।	

विवरण	परिमाण	इकाइ	दर	रकम
मकै	१५०००	के.जी	३५	५२५०००
चना	७५००	के.जी	११५	८६२५००
भटमास	७५००	के.जी	१५५	११६२५००
नुन	३०००	के.जी	१९.७०	५९२००
चामल	१५०००	के.जी	४९.५	७४२५००
घ्यू	७५०	के.जी	९०५	६७८७४६
		जम्मा		**४०३०३४६**

३६.२.	हेटौंडाबाट १४ टिप ढुवानी गरेको उल्लेख गरेकोमा ५२ टिपको लोड अनलोड खर्च लेखेको स्पष्ट आधार पेश नभएको रु.	६५०००
३६.३.	तथ्याङ्क संकलन वापत रु. ८७५०० खर्च लेखेकोमा दैनिक भ्रमण खर्च लेखेको छ ।	
३६.४.	अनुगमन बापत रु १७९५० खर्च लेखेकोमा अनुगमन प्रतिवेदन संलग्न गरेको देखिएन ।	
३६.५.	विभिन्न मितिमा समितिको बैठक लगायत बाल आहार वितरण कार्यक्षमतामा खाना र खाजा बापत रु १५११६५.०० खर्च गरेको छ । स्पष्ट आधार एंव नम्श विपिन्न परिवारका लागि प्राप्त रकम खाना र खाजामा खर्च लेखेको उपयुक्त देखिएन ।	
	गाँउपालिका चालू	
३७.	**भम्रण आदेश** स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १६.४ क ७ मा स्थानीय तहका प्रमूख तथा अध्यक्षले प्रमूख प्रसाशकिय प्रमूखलाई काजमा खटाउन सक्ने व्यवस्था रहेको छ । प्र प्र अ श्री राम प्रसाद शर्माले विभिन्न मितिमा आफ्नो भम्रण आदेश आफै स्वीकृत गरी भम्रण गरेको देखियो । अत नियमानुसार माथिल्लो तहबाट भ्रमण आदेश स्वीकृत गरी भम्रण खर्च लेख्नुपर्दछ ।	
३८.	**सम्झौता** कैलाश गाँउपालिका वार्ड नं. ६ बस्ने श्री अस ब. मोक्तानले कामको आधारमा खाद्यान्न वितरण कार्यक्रमको लागि ना. ८ ख ३७७५ को ट्रकबाट हेटौंडा देखी कैलाश गा.पा सम्म ४ टिप ढुवानी गरेबापत प्रतिटिप रु. २०,००० का दरले गो भौ नं ४६१ -०७७।३।३१ जम्मा रु. ८०००० बुझि लिएको छ । तर यसरी ढुवानी गर्दा कुन मितिमा के कती सामाग्री ढुवानी गरेको हो सो को व्यहोरा खुल्ने कागजात संलग्न छैन र गाँउपालिकाले सम्बन्धीत गाडी धनी संग गरेको ढुवानी सम्बन्धी सम्झौता समेत पेश हुन आएन ।	
३९.	**बैठक भत्ता** गाँउपालिकाले विभिन्न मितिमा बोलपत्र खोल्दा, मुल्याङ्कन कार्यमा खटिएको भनी कार्यालयकै कर्मचारी मात्र संलग्न भएर विभिन्न मितिको बैठकको गो भौ नं ४६३-०७७।३।३१ बाट रु ४५००० भुक्तानी लिएको छ । अन्य कार्यालयका प्रतिनिधी संलग्न नभएको बैठक भत्ता खर्च लेख्न मिल्ने आधार नदेखिएकोले यस्तो कार्य नियन्त्रण हुनु पर्दछ ।	
४०.	**पेश्की फछ्यौट** सि.अ. हे ब. अधिकृत श्याम सुन्दर महतोले ले मिति २०७७।१२।१३ गते कोरोना रोकथाम तथा स्वास्थ्य सामाग्री खरिद, गर्नेको लागि रु. ५००,०००। पेश्की लिएको र पेश्की फछ्यौटको लागि तयार गरेका सम्पुर्ण कागजातहरु आगलागी बाट नष्ट भएको भनि न्यू देविका ट्रेड कन्सर्न काठमाण्डौंको रु.१२२३७९ र हेल्पिङ मल्टि प्रपोज प्रा.लि को रु. ३९५८६३। को विभिन्न औषधी खरिद गरेको फोटोकपी (वसी) विल राखी गो भौ नं ४०९-२०७७।३।३१ बाट जम्मा रु. ५१८२४२ पेश्की फछ्यौट गरेको छ । खरिद गरेका स्वास्थ्य सामाग्री, औषधी, कुन, कुन क्वारेन्टनइनमा वितरण गरेको त्यसको प्रमाणित विवरण र ती सबै सामाग्री तथा औषधी जिन्सि दाखिला गरेको जिन्सी शाखाको सिफारिस साथै क्वारेन्टाइन व्यवस्थापनमा ती सामाग्री प्रयोग भएको हो भनि विपत व्यवस्थापन समितिको निर्णय संलग्न राखी पेश्की फछ्यौट गर्नुपर्नेमा सो गरेको देखिएन ।अत माथि उल्लेखित कागजात पेश गर्नुपर्ने रु.	५००,०००।
४१.	**अनुगमन प्रतिवेदन** श्री काललिका माध्यमिक विद्यालय कैलाश ९ नामटार र गाउँपालिका विचमा भएके सम्झौता अनुसार विद्यालयले प्राविधिक प्रशिक्षक तथा कर्मचारी तलबमा रु.१५,२९,२०० र विद्यालयको भौतिक सुधार, शिक्षण सामाग्री खरिद मा रु. ७,७०,८०० अनुदान दिई खर्च लेखेको छ । तोकिएको शर्त अनुसार कार्य सम्पन्न गरि विल भरपाई, निर्णय तथा कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेमा पेश नभएकोले, अनुगमन प्रतिवेदन तथा विल भरपाई सहित कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेश हुनुपर्ने रु.	२३,००,०००।-
	संघिय हस्तान्तरित कार्यक्रम शिक्षा	
४२.	**सेनटरी प्याड खरिद** सेनटरी प्याड वितरण तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०७६ मा विद्यालयले छात्रा विद्यार्थी लगत तयार गरी सम्वन्धीत स्थानीय तहमा लेखी पठाउने र स्थानीय तहले प्राप्त संख्याको आधारमा एक महिनामा बढीमा प्रति विद्यार्थी १६ वटा सेनेटरी प्याड वितरण गर्ने गरी सम्वन्धीत	

	विद्यालयको महिला शिक्षक वा कर्मचारीलाई सम्पर्क व्यक्ति तोकी प्याड वितरण प्रकृया सुचारु गरी तेस्को भरपाई तयार गरी अर्को महिनाको ७ गते सुचना पार्टिमा विवरण टास्नु पर्ने व्यवस्था उल्लेख गरेको छ । गाँउपालिकाले उक्त प्रकृया पुरा नगरी यस वर्ष उक्त शिर्षकमा ग्रामिण सप्लायर्सलाई गो भौ नं. ५७/०७७.१.२१ बाट रु. २२३७४०.०० र गो भौ नं १२९/०७७.३.३० बाट रु. ९८८१८५.०० समेत रु. १२११९२५.०० लाई भुक्तानी दिइ खर्च लेखेको छ ।आ.व. को अन्त्यमा सामाग्री खरिद गरी वितरण गरिएकोमा कार्यक्रमको उद्देश्य अनुरुप शिक्षाको गुणस्तरमा टेवा पुगेको/नपुगेको भन्न सकिने आधार देखिएन । गाँउपालिकाले यस सम्वन्धमा अनुगमन गर्नुपर्दछ ।	
४२.१.	उक्त सामाग्रीको गुणस्तर परिक्षण गरी वितरण गर्नुपर्नेमा सो नगरी वितरवण गरेको पाईयो । साथै विद्यालयगत अभिलेख खाता नभएको कारण कुन विद्यालयलाई कति मात्रामा आवस्यक थियो र सो बमोजिम वितरण भए/नभएको एकिन गर्न सकिएन ।	
४२.२.	गाँउपालिकाले बैशाख २१ गते र आषाढ ३० गते गरी रु. १२ लाख ११ हजार मा २०००० थान सेनेटरी प्याड खरिद गरेको देखिन्छ । जसमध्ये ६ वटा विद्यालयलाई १०६८० थान बुझाएतापनि विद्यार्थिले बुझेको भरपाई सम्वन्धित विद्यालयले गाँउपालिकामा पठाएको छैन साथै ९३२० थान सेनेटरी प्याडको मौज्दात रहेको देखिन्छ । मौज्दात रहेको प्याडको उपयोग अवस्था खुलाई प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने रु.	४९३९६०
४२.३.	**शिक्षक विद्यार्थी अनुपात** शिक्षा नियमावली २०५९ को नियम १२ (क) मा सामुदायिक विद्यालयहरु एक एक आपसमा गाभिँन सक्ने व्यवस्था छ । सोही नियमावलीको नियमको ७७ बमोजिम पहाडी जिल्ला प्रति कक्षा विद्यार्थी संख्या ४५ जना नभएको खण्डमा आपसमा गाभ्न सकिने व्यवस्था रहेको छ । गाँउपालिका मातहतमा रहेका ५० बटा सामुदायिक विद्यालयको शिक्षक विद्यार्थी अनुपात निम्नानुसार रहेको हुदा नियममा भएको व्यवस्था अनुसार एकआपसमा गाभि शिक्षाको गुणस्तरमा बृद्धि गराउनुपर्दछ ।	

सि.नं.	विद्यालयको नाम	संचालित कक्षा	जम्मा तहको विद्यार्थी (कुल जम्मा)	जम्मा तहको दरवन्दी (कुल जम्मा)	सबै तहको शिक्षक विद्यार्थी अनुपात
१	श्री कालिका उ.मा.वि. नामटार	१२	८२९	२०	४१
२	श्री लक्ष्मी प्रा.वि.बागुने, नामटार	५	३२	२	१६
३	श्री रत्नज्योती नि.मा.वि.,मरेङ्गकोट,नामटार	८	३७८	१०	३७
४	श्री जिवनज्योती प्रा.वि.,घैराङ्ग,नामटार	५	१२८	३	४०
५	श्री देवी प्रा.वि.,चिसापानी, नामटार	५	१०३	३	३४
६	श्री जलेश्वर प्रा.वि.,नामटार	५	४७	२	२१
७	श्री स्यार्सेकाली प्रा.वि.,नामटार	३	२७	१	२७
८	श्री शान्तिश्रृजना प्रा.वि.,नामटार	५	७४	३	२४
९	श्री भवानी मा.वि.,कालिकाटार	१०	५७१	११	५२
१०	श्री प्रा.वि.लिक्चे कालिकाटार	५	४९	२	२४
११	श्री शारदा प्रा.वि. ,गिम्दी ,कालिकाटार	५	६६	२	३३
१२	श्री प्रजाउत्थान प्रा.वि.,धुसराङ्ग,कालिकाटार	५	१२०	३	४०
१३	श्री तिलेश्वर प्रा.वि.,ताप्केविंड,कालिकाटार	५	८८	२	४४
१४	श्री देउतिस प्रावि,कालिकाटार	५	७३	२	३६
१५	श्री ऋृषेश्वर प्रा.वि.,जेन्द्रुङ्ग, कालिकाटार	५	७१	३	२६
१६	श्री नन्दीकेशर प्रा.वि.,कालिकाटार	५	८०	३	२६
१७	श्री बालकल्याण प्राथमिक विद्यालय, कालिकाटार	८	१७	१	१७
१८	श्री शक्तिशाली नि.मा.वि.,भार्ता	८	१३६	३	४५
१९	श्री सिद्धी गणेश प्रा.वि.,सत्पुर,भार्ता	३	२२	१	२२
२०	श्री प्रजा विकाश प्रा.वि.,डुम्रे,भार्ता	५	९८	२	४९
२१	श्री सत्यदेवी प्रा.वि.,देखारी,भार्ता	३	४८	२	२४
२२	श्री धुवाङ्ग मा.वि.,मादलसिङ्ग,भार्ता	१०	१९७	७	२८
२३	श्री प्रा.वि., कोथलीटार,भार्ता	३	६१	२	३०
२४	श्री /ाष्ट्रिय प्राथमिक विद्यालय,आंगेटार,भार्ता	३	४७	१	४७
२५	श्री सुन्दरीकाली प्राथमिक विद्यालय, ल्वाङ्गा,भार्ता	५	९८	२	४९

२६	श्री सरस्वती प्रा.वि.,डोकोटार,भार्ता	३	६९	२	३५
२७	श्री कालिका प्रावि, सर्सी	३	४५	१	४५
२८	श्री साङ्गेछोइलिङ्ग प्रा.वि.,डांडाखर्क	५	४९	२	२५
२९	श्री पन्चकन्या प्रा.वि. ,चापाखर्क,डाडाखर्क	३	३१	१	३१
३०	श्री सिद्ध देवी प्रा.वि. ,गोगने	५	६५	२	३४
३१	श्री फूलदेवी प्रा.वि.,केउरीनी,डांडाखर्क	३	३७	२	१७
३२	श्री व्यास मा.वि.गोगने	१०	४७५	१०	४८
३३	श्री कृष्ण आवि.गोगने	८	२१४	६	३६
३४	श्री प्रा.वि.कटहरे,गोगने	५	७४	२	३६
३५	श्री आधारभूत विद्यालय,कैलाश१ डाडाखर्क	८	१६३	५	३३
३६	श्री प्रा.वि.,कैलाश२,डाडाखर्क	३	६१	२	३०
३७	श्री सरस्वती नि.मा.वि.,बैकुण्ठ,डाडाखर्क	८	२३८	५	४८
३८	श्री कमलादेवी मा.वि.,छ्याडुङ्ग,डांडाखर्क	१०	३३८	९	३८
३९	श्री गुप्तेश्वरी प्रा.वि.,खोलाखर्क,डांडाखर्क	५	२७	१	२७
४०	श्री आधारभूत विद्यालय ,अल्छे ,डांडाखर्क	३	५२	२	२६
४१	श्री वागवत्सला प्रा.वि.,मजुवा,गोगने	५	७५	३	२५
४२	श्री सुन्दरी देवी नि.मा.वि.,गोलढङ्गा,गोगने	५	४८	३	१६
४३	श्री महांकाल प्रा.वि.,ठोस्ने,गोगने.	५	४१	२	२०
४४	श्री तिलेश्वर महादेव प्रा.वि.,दुम्सीखर्क,गोगने	५	४३	२	२१
४५	श्री प्रकृति प्रा.वि.,चौकिटार,गोगने	३	३६	१	३६
४६	श्री शिलाकन्या प्रा.वि.,राउते,गोगने	३	३१	१	३१
४७	श्री भूमेश्वरी प्रा.वि.,सानोडाडाखर्क, डाडाखर्क	३	५०	१	५०
४८	श्री चक्काली प्रा.वि., फूलढ"+गा, डाडाखर्क	३	४०	१	४०
४९	श्री सातकन्या प्रा.वि.,हलिते,गोगने	३	३३	१	३३

४२.४. **थप शिक्षक** श्री कालिका माध्यमिक विद्यालय कैलाश ९ नामटार विद्यालयलाई प्राविधिक प्रशिक्षक तथा कर्मचारी तलबमा रु.१५,२९,२०० अनुदान दिई खर्च लेखेको छ । गाँउपालिकाले विद्यालयको पूर्वाधार निर्माण लगायत पूँजिगत क्षेत्रमा अनुदान उपलव्ध गराउनु पर्ने र विद्यार्थी संख्याको आधारमा शिक्षक मिलान गरी विद्यालयको तलव भत्ता शीर्षक अनुदान दिने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।

४३. **आइ सि टि अनुदान** शिक्षाको कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका २०७६ को बुदा नं ९.७ अनुसार शिक्षण सिकाइमा आ सि टि को प्रयोग शिर्षकमा विद्यालयलाई अनुदान दिदा स्थानीय तहले इन्टरनेटको पहुच भएका तथा विद्युतको नियमित आपुर्ति भएका विद्यालयबाट प्रस्ताव आव्हान गर्न लगाई सोहि आधारमा विद्यालय छनौट गरी अनुदान रकम सम्वन्धित विद्यालयलाई उपलव्ध गराई प्रस्ताव अनुसार कार्य गरे नगरेको सम्वन्धमा अनुगमन गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । गाँउपालिकाले ३ वटा विद्यालयलाई आइ सि टि अनुदान वापत रु.२१५००००.०० उपलव्ध गराउदा उक्त प्रकृया अवलम्वन गरेको पाईएन । साथै अनुदान रकम प्रस्ताव अनुसार खर्च भए नभएको अनुगमन गरी खर्च लेख्नुपर्नेमा सो गरेको पाइएन ।अत अनुमगन गरी प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने रु. २११५००००

स्वास्थ्य

४४. **विउ पूँजि** स्थानीय तहबाट कार्यान्वयन गरिने स्वास्थ्य तथा जनसंख्या सम्वन्धि कार्यक्रमहरुका लागि संचालन मार्गदर्शन पुस्तिकाको कार्यक्रम नं. ६.१७ अनुसार किशोरी महिनावारी स्वास्थ्य व्यवस्थापनको लागि स्कुलमा सेनेटरी प्याड वितरण कार्यक्रम अनुसार विनियोजन भएको रकम रु ४००००.०० लाई बिउ पूजिको रुपमा प्रयोग गरी सोही बमोजिम कोष खडा गरी सोही कोषबाट आवस्यक परिमाणमा सामाग्री खरिद गरि बितरण प्रकृया अवलम्वन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।गाँउपालिकाले कोष गठन नगरी विनियोजित रकमबाट सिधै प्याड खरिद गरी खर्च लेखेको छ । अत नियमानुसार कोष खडा गरी खर्च गर्नुपर्दछ ।

प्रकोष तथा कोरोना नियन्त्रण कोष तर्फ

४५. स्थानिय तहको आफ्नै बजेटबाट बिनियोजन रु ७९ लाख ०१ हजार र प्रदेश सरकारबाट रु.१० लाख र अन्य स्रोत बाट रु ४ लाख ९३ हजार गरी रु. ९३ लाख ९४ हजार ९३ लाख ६२ हजार खर्च भइ

	रु ३२ हजार बाँकी रहेको छ ।	

क सं	शिर्षक	रकम
१	राहत वितरण	६४५४४२७
२	क्वारेन्टाईन होल्डिन सेन्टर निर्माण	१९८७३७
३	जनशक्ती परिचालन भत्ता	७८१५०
४	औषधी एंव उपकरण	१५९३९९४
५	अन्य	१०३७१०८
	जम्मा रकम	**९३६२४१६.००**

४६.	**गाडि भाडा** आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७७ को नियम ३९.५ मा प्रमाण सहित लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयले कामको आधारमा खाद्यान्न कार्यक्रमको लागि खाद्यान्न ढुवानी भनी हेटौडा बाट उक्त स्थानको लागि प्रति गाडि टिप रु २०००० का दरले ७ टिपको रु १४०००० र हेटौडा देखिद नामटार आइसोलेसन केन्द्रमा खाद्यान्न ढुवानी खर्च रु १७००० भनी श्याम सुन्दर महतोलाई रु १५७००० भुक्तानी भएको छ । भुक्तानी साथ ढुवानी सामानको तौल खुल्ने विवरण ढुवानी गरेको अवधि गाडि नम्वर खुल्ने कागजात साथै दुवानी सम्झौता लगायत आवस्यक कागजात प्रमाण पेश नभएको हुदा प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.	**१५७०००**
	गाँउपालिका चालू प्रोत्साहन तथा पुरुस्कार	
४७.	**प्रशासनिक कर्मचारीलाई भत्ताः** कोरोना भाइरसको संक्रमणको उपचारमा संलग्न जनशक्तिको जोखिम भत्ता व्यवस्थापन आदेश २०७७ को बुदा नं. ३ मा स्थानीय तहमा कोरोना उपचारमा संलग्न कर्मचारी तथा अन्य जनशक्ति व्यवस्थापनमा संलग्न कर्मचारी तथा कोरना नियन्त्रण कार्यको अनुगमन मूल्याङ्कन तथा व्यवस्थापनमा संलग्न कर्मचारीलाई सो कार्यमा खटाएको प्रमाण वा खटिएको स्थानमा कार्य गरको प्रमाणित हाजिरी पेश भएको खण्डमा शुरु तलव स्केलको ५० प्रतिशत सम्म जोखिम भत्ता दिन सक्ने व्यवस्था रहेको मा सो कार्यमा संलग्न भएको भनि विभिन्न ३ पदका प्रशासनिक शाखामा लगायत स्वास्थ्य शाखामा कार्यरत कर्मचारी उक्त माथी उल्लेखित कार्यमा सरिक भएको भनि ३ जना कर्मचारीलाई १०० प्रतिशत ले ४ महिनाको रु. ४३१८८०.०० खर्च लेखेको छ । उपरोक्त कार्यमा खटिएको प्रमाण र प्रमाणित हाजिरी पेश हुनुपर्ने रु.	४३१८८०.००
	क जोखिम भत्ता व्यवस्थापन आदेश अनुसार प्रशासनिक कर्मचारी कोरोना व्यवस्थापन कार्यमा खटिए बापत सुरु तलव स्केलको ५० प्रतिशत मात्र भत्ता प्राप्त गर्न सक्ने व्यवस्था रहेकोमा गाँउपालिकाले कोरोना नियन्त्रणका लागि स्वास्थ्यमा खटिने कर्मचारी प्रोत्साहन भत्ता कार्यविधि तयार गरी उक्त कार्यविधिको बुदा नं ६ ग मा १०० प्रतिशतको भत्ताको व्यवस्था गरी प्रशासनिक क्षेत्रमा कार्य गर्ने २ जना र स्वास्थ्य शाखामा कार्यरत स्वास्थ्य संयोजक १ गरी ३ जनालाई कोरोना भाइरसको संक्रमणको उपचारमा संलग्न जनशक्तिको जोखिम भत्ता व्यवस्थापन आदेश २०७७ भन्दा ५० प्रतिशतका दरले बढी हुने गरी रु २१३७८०.०० भुक्तानी दिएको छ ।	
४८.	**जोखिम भत्ता** स्वास्थ्य शाखा तथा क्वारेन्टाइन कोरोना भाइरसको संक्रमणको उपचारमा संलग्न जनशक्तिको जोखिम भत्ता व्यवस्थापन आदेश २०७७ को बुदा नं. ४(१) स्वास्थ्य शाखा तथा क्वारेन्टाइनमा कार्य गरेको भनि जोखिम भत्ता प्राप्त गर्नको लागि सम्वन्धित कार्यमा संलग्न व्यक्तिहरुले स्वास्थ्य संस्थामा कोरोनाले संक्रमित बिरामीको उपचार भएको प्रमाणित गर्ने कागजात र क्वारेन्टाइनमा काम गरेको भनि प्रमाणित गर्न संधिक्त सक्रमित व्यक्ति क्वारेन्टाइनमा बसेको विषय पुष्ट्याँइ गर्ने विवरण पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयले ३२ जना स्वास्थ्य कर्मचारीलाई शुरु तलव स्केलको ५० प्रतिशत गरी जम्मा रु. खर्च लेखेको छ । अत व्यक्तिहरुले स्वास्थ्य संस्थामा कोरोनाले संक्रमित बिरामीको उपचार भएको प्रमाणित गर्ने कागजात र क्वारेन्टाइनमा काम गरेको भनि प्रमाणित गर्न संधिक्त सक्रमित व्यक्ति क्वारेन्टाइनमा बसेको विषय पुष्ट्याँइ गर्ने विवरण पेश गर्नुपर्ने रु.	२८०७८००
४९.	**कोरोना जोखिम भत्ता** गाँउपालिकाले बन्दाबन्दीको समयमा कोरोना भाइरस विरुद्धको कार्यमा खटीएको	२७५१९३.६६

	३५ जना कर्मचारीलाई प्रोत्साहन भत्ता प्रदान गर्दा लक डाउन अवधि चैत्र ११ गते देखिको प्रोत्साहन भत्ता दिनुपर्नेमा सो अवधि भन्दा अधिको १० दिनको रकम असुल गरी दाखिला गरी गर्नुपर्ने रु.	
५०.	**पटके भुक्तानी** आयकर ऐन २०५८ को दफा ८८ (१) र ९२ (१)ज मा पट्के भुक्तानीमा १५ प्रतिशत कर कट्टी गरी बाँकी रकम भुक्तानी दिनुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले ३५ जना कर्मचारीलाई ४ महिनाको रु.३२३९६८०.०० को नियमानुसार पटके भुक्तानीमा १५ प्रतिशत कर रु. ४८५९५२.०० कट्टी गरी रकम भुक्तानी दिनुपर्नेमा १ प्रतिशत कर रु. ३३३५६.८ कट्टी गरी रु. ४५२५९५.२ कम कट्टी गरी भुक्तानी भएको छ । अत नियमानुसार कम कट्टी गरेको कमर असुल गरी दाखिला गर्नुपर्ने रु.	४५२५९५.२
	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम	
५१.	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम संचालन निर्देशिका २०७६ अनुसार प्रधानमन्त्री रोजगार कार्क्रमको मूख्य उद्देश्य मुलक भित्र रोजगारका प्रयाप्त अवसर सिर्जना गरि उपलव्ध बेरोजगार जनशक्तिको लगत तयार गरि महत्तम उपयोग गर्दै आर्थिक विकासमा योगदान पुर्याउने सुनिश्चितता गरी सामाजिक सुरक्षाको ब्यवस्था गर्नु रहेको छ ।कार्यविधि अनुसार बेरोजगार युवाको लगत तयार गरि उनिहरुलाई रोजगारको अवसर प्रदान गरि उनीहरुको आर्थिक विकासमा सहयोग पुर्याउने योजना संचालन गर्नुपर्नेमा कार्यक्रम संचालन भएको छैन।कार्यक्रमको मुल मर्म अनुसार कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्दछ ।	

योजनाको नाम	उपभोक्ता समितिको नाम	रकम	खर्च भएको रकम	संलग्न कामदार	वित्तिय प्रगति	भौतिक प्रगति
एक नं. वडा कार्यालय जाने बाटो मर्मत, कैलाश १	एक नं. वडा कार्यालय जाने बाटो मर्मत उपभोक्ता समिति	४,४७,३५५।-	४,४७,३५५।-	२६	१००%	९५%
बैकुण्ड दुम्सीखर्क सडक नाली कटान, कैलाश २	बैकुण्ड दुम्सीखर्क सडक नाली कटान उपभोक्ता समिति	४,४७,३५५।-	४,३९,८६६।-	१६	९८.३२%	९५%
टकुवा आमडाडाँ सडक मर्मत, कैलाश ३	टकुवा आमडाडाँ सडक मर्मत, उपभोक्ता समिति	४,४७,३५५।-	४,४५,९७६।-	३७	९९.६९%	९५%
टकुवा होतपुर पोटवाङ्ग सडक मर्मत, कैलाश ४	टकुवा होतपुर पोटवाङ्ग सडक मर्मत उपभोक्ता समिति	४,४७,३५५।-	४,३९,९४२।-	३४	९८.३४%	८५%
डाडाँबास गोलढुङ्गा पोखरी सडक नाली कटान, कैलाश ५	डाडाँबास गोलढुङ्गा पोखरी सडक नाली कटान उपभोक्ता समिति	४,४७,३५५।-	४,३९,९४२।-	३७	९८.३४%	९०%
राउते सानोलेक पकनी सडक मर्मत, कैलाश ६	राउते सानोलेक पकनी सडक मर्मत उपभोक्ता समिति	४,४७,३५५।-	४,३९,९५७।-	३९	९८.३५%	९५%
रतुवा ताम्लाङ्ग सडक मर्मत, कैलाश ७	रतुवा ताम्लाङ्ग सडक मर्मत उपभोक्ता समिति	४,४७,३५५।-	४,३९,४४०।-	२५	९८.२३%	९५%
बरभञ्ज्याङ्ग ग्रामीण सडक मर्मत, कैलाश ८	बरभञ्ज्याङ्ग ग्रामीण सडक मर्मत, कैलाश ८	४,४७,३५५।-	४,३९,६८६।-	१९	९८.२८%	९५%
बरेटार लागु कृषि सडक योजना, कैलाश ९	बरेटार लागु कृषि सडक योजना, कैलाश ९	४,४७,३५५।-	४,४७,३५५।-	२४	१००%	९५%
दुवोखोला छतिवन कुलो मर्मत, कैलाश १०	दुवोखोला छतिवन कुलो मर्मत, कैलाश १०		१,७७,५४७।-	११		९५%
दुवोखोला रातोमाटे सौराहा घट्टेचौर सिंचाई मर्मत, कैलाश १०	दुवोखोला रातोमाटे सौराहा घट्टेचौर सिंचाई मर्मत, कैलाश १०		२,८२,९७४।-	१९		९५%

	स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम	
५२.	**लक्ष्य प्रतगि :-** स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम (संचालन कार्यविधि) नियमावली २०७६ बमोजिम कार्यान्वयन हुने स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रमको लागि यस स्थानीय तहलाई देहायअनुसार ५ परियोजना संचालन गर्न रु ८ लाख १२ हजार बजेट प्राप्त भएकोमा रु. ६ लाख ४१ हजार खर्च भई ७९ प्रतिशत वित्तिय प्रगति भएको छ ।	

योजनाको नाम	ठेगाना	बिनियोजित बजेट	खर्च रकम	बित्तिय प्रगति	भौतिक प्रगति पर्तिशत
स्वास्थ्य चौकि क्वाटर तथा घेरावर	कैलाश-७ (ऊ.स.)	१८६५००	१४८५६४८	७९.६५%	९०%
सत्पु आगेटार सडक	कैलाश-८(ऊ.स.)	९९१०००	९९१०००	१००%	१००%
नामटार कालिकाटार भार्ता खेराङ सडक निर्माण	कैलाश-९,१०,४,३,७,८(ऊ.स.)	९९१०००	९९१०००	१००%	१००%

मानेडाँडा हाल्वारि अल्छे कप्सरि सडक	कैलाश-८,२,१ (ठेक्का)	४९५५०००	१९९५२७४.६१	४०.२६%	१००%
स्यार्से घैराङ सडक निर्माण	कैलाश-९(ठेक्का)	५०००००	४५५००० (पेस्कि)	९.१%	१००%
बैकुण्ठ खोलाखर्क छ्याङदुङ सडक निर्माण	कैलाश-२(ठेक्का)	५०००००	५०००००		१००%
	जम्मा	८१२३५००	६४१७९२२		

५३. स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम (संचालन कार्यविधि) नियमावली २०७६ को बुदा नं. ६(घ) निर्देशक समितिले छनौट गरेका आयोजना स्वीकृतीका लागि स्थानीय तहमा लेखी पठाउने र स्थानीय तहको स्वीकृती पश्यात योजना संचालन गर्नुपर्न व्यवस्था रहेता पनि यस कार्यक्रम अन्तर्गत निर्देशक समितिले सोझै योजना पठाएको देखिन्छ ।जसले स्थानीय आवस्यकताको सम्वोधन नहुनसक्ने भएकाले गाँउपालिकाले यस्ता आयोजना संचालन गर्दा नियमानुसार प्रकृया अवलम्वन गरि प्रभावकारी योजना छनौट हुने पद्धतिमा ध्यान दिनुपर्दछ ।

प्रदेश पूर्वाधार साझेदारी कार्यक्रम

५४. **लक्ष्य प्रतगि :-** प्रदेश पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम (संचालन कार्यविधि) नियमावली २०७६ बमोजिम कार्यान्वयन हुने प्रदेश पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रमको लागि यस स्थानीय तहलाई देहायअनुसार परियोजना संचालन गर्न रु. ५ लाख बजेट प्राप्त भएकोमा रु. ४ लाख ५५ हजार खर्च भई ९० प्रतिशत वित्तिय प्रगति भएको छ । यस सम्वन्धमा निम्नानुसार व्यहोरा देखियो।

आयोजनाको प्रकार	आयोजनाको संख्या	बजेट रकम	खर्च रकम	वित्तिय प्रगति प्रतिशत
सडक	१	५०००००	४५५०००	९ प्रतिशन

सामाजिक सुरक्षा तर्फ

५५. **सामाजिक सुरक्षातर्फः** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५ ले लाभग्राहीको नाम दर्ता र नवीकरण, लगत कट्टा तोकिएको मिति भित्रै परिचयपत्र अनिवार्य रुपमा नवीकरण गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्नुपर्ने, प्रत्योक बर्ष लगत अध्यावधिक गरी लाभग्राहीको संख्या यकिन गर्नुपर्ने, भत्ता वितरण गर्दा बैंक मार्फत भत्ता वितरण गर्नुपर्ने, सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चलान गर्न नियमित रुपमा अनुगमन गर्नुपर्ने, केन्द्रिकृत सूचना प्रणालीमा प्रविष्टी गरि अधावधिक गर्ने जिम्मेवारी सामाजिक सुरक्षाको अख्तियारी पाउने सम्वन्धित स्थानीय निकायको हुने व्यवस्था गरेको छ । अत लाभग्राहीको विवरण अध्यावधिक गर्नुपर्दछ ।

५६. **नाम नबिकरण** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५ को दफा ७ (१) मा हाल भत्ता प्राप्त गरिरहेका सबै प्रकारका लाभग्राहीले आगामी आर्थिक बर्ष भित्र भत्ता लिन चाहेमा दफा ६(१)मा उल्लेखित समयावधि भित्र वडा कार्यालयमा दरखास्त दिनु पर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिका कार्यालयले उल्लेखित ब्यवस्था अनुसार अधिकाशं लाभग्राहीको नाम नबिकरण नगरी बिगत बर्षहरुमा भत्ता पाई राखेकाहरुको नामावलीलाई नै नबिकरण मानी भत्ता बितरण गर्ने गरेका कारणले गाँउपालिकाले अनुमान गरेको अनुमानित बजेट एकिन हुन नसकेको देखियो । अतः कार्यालयले लाभग्राहीहरुको नामावली कार्यबिधिमा उल्लेखित भएको ब्यवस्था अनुसार नबिकरण गराउनु पर्ने देखिन्छ ।

५७. **लगत अद्यावधिक** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७५ को दफा ६ वमोजिम नाम दर्ता तथा नवीकरणवाट आगामी आर्थिक वर्षको लागि कायम हुन आएको लाभग्राहीहरुको संख्यात्मक विवरण प्रत्येक गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले पौष मसान्त भित्र अनुसूची ५ वमोजिमको ढाँचामा लगत अद्यावधिक गरी सोही अनुसार भुक्तानी गर्नु पर्ने प्रावधान छ । गाँउपालिका अन्तगतका १० वटै वडाहरुले भत्ता वितरण कार्यको लागि तोकिएको ढाँचामा चौमासिकगत लगत अद्यावधिक नगरी खर्च लेखेको पाइयो । यसरी भत्ता वितरण गर्दा वास्तविक लाभग्राहीहरुको संख्या एकिन गर्न नसकिने साथै कार्यविधिको परिपालना समेत नगरेको पाइयो । गाँउपालिकाले कार्यविधिको परिपालना गर्नेतर्फ ध्यान

दिनुपर्दछ ।

५८. **परामर्श सेवाः-** सार्वजनिक खरिद नियमावली, नियम १२ मा सार्वजनिक निकायमा कार्यरत जनशक्तिबाट नभ्याउने र बढी दक्षता आवश्यक पर्ने कार्य अनुसार परामर्श सेवाको लागत अनुमान तयार गरी प्रतिस्पर्धाको माध्यमले खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाँउपालिकाले स्थानीय विकासमा टेवा पुग्ने तथा दीर्धकालीन पुँजी निर्माण हुने मागमा आधारित आयोजनाको छनौट भएपछि लाभ लागत एकिन गरी उपलब्ध जनशक्तिबाट हुन नसक्ने कार्यको लागि परामर्श सेवा खरिद गनुपर्नेमा उपलव्ध जनशक्तिबाट हुन नसक्ने व्यहोरा खुलासा गरेको देखिएन ।

कार्यक्रमको नाम	परामर्शदाता	स्वीकृत बजेट	खर्च रकम
कालिकाटार नामटार सडक डिपिआर	सजोनित इन्जिनियरिङ्ग कन्सल्टेन्सी प्रा.लि.	९००	७९२.६०२
कालीखोला पुल डिपीआर	जे.वि इन्जिनियरिङ्ग कन्सल्टेन्सी प्रा.लि	७००	०
चौकिटार(राक्सिराङ) मादलसी मोटरेवल ब्रिज	डि.वि कन्सल्टेन्ट प्रा.लि	५००	५००
गाउँपालिका भवन डिपिआर	सिस्टमेटिक इन्जिनियरिङ एसोसिएट कन्सल्टेन्सी प्रा.लि.	६९५	६९२.६९०
घुमाउने विकुटी लिक्चे लावती सडक डिपिआर	सजोनित इन्जिनियरिङ्ग कन्सल्टेन्सी प्रा.लि.	६००	६००
देखारी पर्यटिकय क्षेत्रको विस्तृत सर्भे डिजाइन डिपिआर	हिमालयन गोर्जेज	३५०	३४७.०८६
नामटार बस्ती बचाउ संरक्षण डिपिआर	मुभ इन्जिनियरिङ कन्सल्टेन्सी एण्ड रिसर्च प्रा.लि.	४००	३९५.५
नामटार सिंचाई योजना डिपिआर	एस एण्ड एस आर्किटेक्चरल एण्ड सिभिल इन्जिनियरिङ्ग प्रा.लि.	५००	४९४.७८९
भार्ता डोकोटार माझधनी लावती सडक डिपिआर	नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सिस्मिक डिजाइन कन्सल्टेन्सी एण्ड कन्स्ट्रक्सन	५००	४८४.९४०
भार्ता रुपराङ्ग पाखे गोकुप सडक डिपिआर	बज्र कन्सल्टिङ प्रा.लि.	५००	४९४.७८७
मर्याङ्गकोट सुकुभङ्याङ गिम्दी सडक डिपिआर	क्याडेप कन्सल्टेन्सी	३००	२९५.४३८
मानेभङ्याङ अल्छे पकनी सडक डिपिआर	सजोनित इन्जिनियरिङ्ग कन्सल्टेन्सी प्रा.लि.	६००	६००
रानीपोखरी पर्यटन विकास डिपिआर	मनिसुक इन्जिनियरिङ सर्भिसेज प्रा.लि.	५००	४९४.९४०
रानीपोखरी पर्यटिय क्षेत्रको विस्तृत सर्भे डिजाइन कैलाश-५		३७०	३६९.२७२
स्वास्थ्य भवन डिपिआर	सिस्टमेटिक इन्जिनियरिङ एसोसिएट कन्सल्टेन्सी प्रा.लि.	५००	४९४.२७२
	जम्मा		

५९. **अनुगमनः** गत वर्षको प्रतिवेदनमा आयोजना कार्यान्वयन, सोझै खरिद, बिल भरपाई, स्रेस्ता पेस नभएको, बैङ्क समायोजन, अग्रिम कर, बढी भुक्तानी, कर वीजक लगायतका व्यहोरा औंल्याइएकोमा यो वर्ष पनि सुधार गरेको पाइएन । बेरुजू व्यहोरा पुनरावृत्ति नहुने गरी कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

अनुसुचि १

गाँउपालिकाको संचितकोषको विवरण

२०७६।०७७

प्रदेशः बागमती

(रु हजारमा)

क्र. सं.	स्थानीय तह	जिल्ला	आय					जम्मा आय					मौज्दात
			गत वर्षको जिम्मेवारी	संघ तथा प्रदेश अनुदान	राजस्व वाडफाड	आन्तरीक आय	अन्य आय		चालु खर्च	पूँजीगत खर्च	अन्य खर्च	जम्मा खर्च	
			१	२	३	४	५	६ (२+३+४+५)	७	८	९	१० (७+८+९)	११ (१+६-१०)
१.	कैलाश गाँउपालिका	मकवानपुर	७०६२४	२२८०७०	६८८०८	३४४८	७१९४८	३७२२७४	१५९३३३	१४०३९१	७१९१६	३७१६४०	७१२५८

बेरुजू बर्गीकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

अनुसुचि २

२०७६।७७

(रु हजारमा)

सि. नं.	जिल्ला	स्थानिय तहको नाम	प्रारम्भिक बेरुजू			प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौ)ट			बाङकी बेरुजू			वाङकी बेरुजू								
			दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	अशुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेश्की		
			सैदान्तिक	लगति		सैदान्तिक	लगती		सैदान्तिक	लगती			अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजस्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभनां नलिएको	जम्मा	कमंचारी	अन्य	जम्मा
१	मकवानपुर	कैलाश गाङउपालीका	६०	२८	३९४९८	०	१२	९८३१	६०	१६	२९६६८	७२८	१०१	२८८३९	०	०	२८९४०	०	०	२९६६८

बेरुजुको अध्यावधिक अवस्था

अनुसुचि ३

२०७६।०७७

(रु हजारमा)

क स	स्थानिय तह	जिल्ला	गत बर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	सं प को अनुरोध भएको रकम	सम्परीक्षण भएको रकम	कारवाही गर्न बाँकी रकम	गत वर्षको बाँकी	यो बर्षको थप	५८ औ प्रतिवेदन सम्मको बाँकी	५८ औ प्रतिवेदन सम्मको बाँकी मध्ये पेश्की
१.	कैलाश गाङउपालकि	मकवानपुर	२७५७१	०	०	०	०	२७५७१	२९६६८	५७२३९	६००